

Utlåtande 2015:159 RII (Dnr 106-871/2015)

Inför en kulturbonus

Motion (2015:30) av Sophia Granswed (M)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motion (2015:30) av Sophia Granswed (M) om ”att införa en kulturbonus” anses besvarad med vad som anförs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Roger Mogert anför följande.

Ärendet

Sophia Granswed (M) anför i en motion att Alliansen år 2008 införde en kulturbonus (även kallad publikbonus) som ett komplement till stadens stöd till det fria kulturlivet. Kulturbonusen innebär att kulturutövare som lyckas nå ut till fler med sin kulturverksamhet – och därmed ökar sina egna intäkter, mottar en bonus från staden.

De bidrag som ges till kulturlivet ska alltid uppmuntra – och aldrig hämma viljan att öka sina egna intäkter. Därför är en bibehållen kulturbonus viktigt för att kulturen ska fortsätta växa och utvecklas.

Med en bibehållen kulturbonus får kulturaktörer möjlighet att hitta nya sätt att marknadsföra sig och sprida kulturen till en bredare publik. På så vis växer kulturen och möter människor även utanför den ordinarie kultursfären.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt kulturnämnden att återinföra kulturbonusen.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och kulturnämnden.

Stadsledningskontoret uppfattar att kulturbonussystemet, så som de var, kan beskrivas som ett reaktivt stöd som belönar ett utfall i efterhand. Stödförmen fick en svag legitimitet hos målgruppen och uppfattades inte som ett incitament för att utveckla arbetssätt mot ökade egna intäkter. Kopplingen mellan prestation och belöning avseende intäkter upplevdes som främmande. Stadsledningskontoret uppfattar att kulturbonusen vare sig haft förväntad drivkraft eller legitimitet hos kulturaktörer.

Stadsledningskontoret uppfattar också att systemet varit administrativt krävande både för kulturnämnd och aktörer. Avslutningsvis bedömer stadsledningskontoret att nuvarande former för stöd är adekvata för att stimulera kulturlivet.

Kulturnämnden bedömer att nuvarande stödformer fyller de behov som finns för att stimulera ett växande kulturliv som når brett. Kulturförvaltningens uppföljning av tidigare bonussystem visade att bonussystemet inte gav de incitament och effekter som syftades. Stödet fick en svag legitimitet hos kulturaktörerna och krävde en omfattande administration hos kulturförvaltningen och i kulturverksamheterna.

Mina synpunkter

Kulturförvaltningens uppföljning av tidigare bonussystem visade att bonussystemet inte gav de effekter som syftades och det finns därmed ingen anledning att återinföra detta gamla system.

Kulturstödssystemet ska slå vakt om den konstnärliga friheten, expandera Stockholms kulturliv och främja en mångfald olikartade aktörer och kulturuttryck i hela staden. Mångfalden aktörer med olika utgångspunkter och förutsättningar ställer stora krav på stödsystemet. Systemet kommer därmed fortsätta att utvecklas och justeras, aktörers möjlighet till långsiktig planering och tillgång till fungerande infrastruktur för att nå fler invånare är avgörande. Särskilt viktigt att nå fler i de stadsdelar och bland de grupper där det idag är relativt få som tar del av stadens kulturliv.

Idag är stödsystemet mer generellt samtidigt som kulturstödet kraftigt ökat för att kunna möta den växande och mångfasetterade staden. Majoritetens förslag till budget 2016 innebär en ökning av det ekonomiska stödet till det fria kulturlivet med 21 procent jämfört med 2014 års nivå.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motion (2015:30) av Sophia Granswed (M) om att införa en kulturbonus

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Anna König Jerlmyr och Joakim Larsson (båda M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2015:30) av Sophia Granswed (M) om att införa en kulturbonus bifalls.
2. Därutöver anføres följande.

Syftet med att återinföra en kulturbonus är att skapa ett incitament för kulturutövare att få sina kulturverksamheter att växa och nå ut till fler. Det främjar det fria kulturlivet och uppmuntrar till att hitta nya sätt att marknadsföra sig och sin verksamhet och på så vis få fler människor att ta del av kulturen.

Vi anser att det är olyckligt att den rödgrönrosa majoriteten har valt att återgå till det gamla kulturbidragssystemet, där egenförsörjning inom kulturverksamheter inte uppmuntras. Kulturnämndens bedömning är att nuvarande stödformer fyller de behov som finns för att stimulera ett växande kulturliv som når brett. Inte någonstans nämner nämnden hur man jobbar för att fler kulturutövare ska ha möjlighet att försörja sig på sitt eget skapande. Bidragssystem antas vara det enda sättet för kulturutövare att driva sin verksamhet.

Kulturnämnden skriver i sitt remissvar att ”bonus” som begrepp uppfattas som negativt och främmande för att motivera konstnärlig verksamhetsutveckling. Nämndens slutsats blir att möjligheten till bonus inte fungerar som den tilltänkta drivkraft som var tanken från början, och att ett bonussystem inte åtnjuter tillräckligt med legitimitet i kulturlivet. Vi menar att bonus som begrepp självfallet kan diskuteras och ersättas med något mer passande, men det är utformningen av kulturstödet i sig som är syftet med motionen, vilket även framgår.

Det finns idag flera exempel på kulturutövare såsom författare och filmskapare, som inte bara försörjer sig själva, utan även skapar arbetstillfällen och genom sina berättelser marknadsför platser och länder i världen. Detta skapar i sin tur tillväxt för hela samhället och är ett framgångsrikt förhållningssätt som måste kunna spridas till fler kulturverksamheter.

Kulturnämnden menar också att uppföljning av tidigare bonussystem har visat att bonussystemet inte gett de incitament och effekter som åsyftades. Förändringar innebär ofta brister i implementeringsfasen, men det innebär inte att en modell eller ett system ska förkastas. Istället bör man utveckla och ompröva, för att hitta en modell som fungerar och främjar syftet – ett bredare och friare kulturliv. Egenförsörjning av

en verksamhet måste alltid uppmuntras. Även den administrativa hanteringen bör utvecklas, så det ska gå enkelt, smidigt och effektivt att ansöka om en kulturbonus.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2015:30) av Sophia Granswed (M) om ”att införa en kulturbonus” anses besvarad med vad som anförs i utlåtandet.

Stockholm den 2 december 2015

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Roger Mogert

Ulrika Gunnarsson

Reservation anfördes Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Johanna Sjö och Lars Jilmstad (alla M), Lotta Edholm (L) och Karin Ernlund (C) med hänvisning till Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Sophia Granswed (M) anför i en motion att Alliansen år 2008 införde en kulturbonus (även kallad publikbonus) som ett komplement till stadens stöd till det fria kulturlivet. Kulturbonusen innebär att kulturutövare som lyckas nå ut till fler med sin kulturverksamhet – och därmed ökar sina egna intäkter, mottar en bonus från staden.

De bidrag som ges till kulturlivet ska alltid uppmuntra – och aldrig hämma viljan att öka sina egna intäkter. Därför är en bibehållen kulturbonus viktigt för att kulturen ska fortsätta växa och utvecklas.

Med en bibehållen kulturbonus får kulturaktörer möjlighet att hitta nya sätt att marknadsföra sig och sprida kulturen till en bredare publik. På så vis växer kulturen och möter människor även utanför den ordinarie kultursfären.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt kulturnämnden att återinföra kulturbonusen.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och kulturnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontoret tjänsteutlåtande daterat den 5 oktober 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms stad tillämpade det bonussystem motionären refererar till mellan åren 2008 och 2014. Ambitionen med bonussystemet var att skapa incitament för att nå bredare publik och samarbeten samt att hitta alternativa finansieringsformer. De verksamheter som ökade sina intäkter och bedrev ett framgångsrikt publikarbete skulle gynnas.

I budget 2015 fick kulturnämnden i uppdrag att avveckla kulturbonusen och överföra avsatta medel till det ordinarie kulturstödet. Medlen fördelas nu inom ramen för kulturstödet och dess riktlinjer.

Bonussystem i den form som kulturbonusen var har beskrivits som ett reaktivt stöd som belönar ett utfall i efterhand. Stödformen fick en svag legitimitet hos målgruppen och upp-fattades inte som ett incitament för att utveckla arbetssätt mot ökade egna intäkter. Kopplingen mellan prestation och belöning avseende intäkter upplevdes som främmande. Stads-ledningskontoret uppfattar att kulturbonusen vare sig haft förväntad

drivkraft eller legitimitet hos kulturaktörer.

Stadsledningskontoret uppfattar också att systemet varit administrativt krävande både för kulturnämnden och aktörerna. Avslutningsvis bedömer stadsledningskontoret att nuvarande former för stöd är adekvata för att för att stimulera kulturlivet. Stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att anse motionen besvarad med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 13 oktober 2015 att godkänna kulturförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av Sophia Granswed m.fl. (M) och vice ordföranden Rasmus Jonlund m.fl. (FP) med ersättarinstämmande från Pelle Thörnberg (C) och Ulf Lönnberg (KD), *bilaga 1*.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 20 september 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Bonussystem som konstruktion är ett reaktivt stöd som belönar ett utfall som blir synligt först när aktören står med facit i hand.

Stödförmen fick en svag legitimitet hos målgruppen och uppfattades därför inte som ett incitament för att utveckla arbetssätt mot ökade egna intäkter. I enkätsvar och i fokussamtal framkom att ”bonus” som begrepp skapade negativa associationer och uppfattades som ett främmande sätt att motivera konstnärlig verksamhetsutveckling. Man förstod inte bonusens syfte och ställde sig kritisk till kopplingen mellan prestation och belöning när det gällde intäkter. Förvaltningens slutsats är att möjligheten till bonus inte fungerar som den tilltänkta drivkraft som motionen strävar efter och att ett bonussystem inte har tillräckligt med legitimitet i kulturlivet.

Resursmässigt är bonussystemet administrativt krävande för både förvaltningen och kulturaktörerna. Att genomföra en utdelning per år innebär omfattande arbete med kommunikation, kvalitetssäkring, redovisning, beredning och uppföljning. Denna volym av insatser ser förvaltningen inte som motiverad i förhållande till den svaga målluppfyllelse som ett bonussystem bidrar till.

Att motivera och stimulera kulturutövarna att få sina verksamheter att växa och nå ut till fler ryms idag inom riktlinjerna för kulturstöd och utvecklingsstöd. Möjligheten att som kulturaktör ingå i Kulturdirekt erbjuder också effektiva lösningar för kommunikation mot publika målgrupper vilket kan ge stöd till verksamhetsutveckling

Förvaltningens bedömning är att nuvarande stödformer möter de behov som finns för att stimulera ett växande kulturliv som når brett.

Reservationer m.m.

Kulturnämnden

Reservation anfördes av Sophia Granswed m.fl. (M) och vice ordföranden Rasmus Jonlund m.fl. (FP) med ersättarinstämmande från Pelle Thörnberg (C) och Ulf Lönnberg (KD) enligt följande.

Att tillstyrka motionen samt därutöver anföras: Syftet med att återinföra en kulturbonus (publikbonus) är att skapa ett incitament för kulturutövare att få sina kulturverksamheter att växa och nå ut till fler. Det främjar det fria kulturlivet och uppmuntrar till att hitta nya sätt att marknadsföra sig och sin verksamhet och på så vis få fler människor att ta del av kulturen.

Vi anser att det är olyckligt att den rödgrönrosa majoriteten har valt att återgå till det gamla kulturbidragssystemet, där egenförsörjning inom kulturverksamheter inte uppmuntras. Kulturförvaltningens bedömning är att nuvarande stödformer fyller de behov som finns för att stimulera ett växande kulturliv som når brett. Inte någonstans nämner förvaltningen hur man jobbar för att fler kulturutövare ska ha möjlighet att försörja sig på sitt eget skapande. Bidragssystem antas vara det enda sättet för kulturutövare att driva sin verksamhet.

Förvaltningen skriver i sitt svar att ”bonus” som begrepp uppfattas som negativt och främmande för att motivera konstnärlig verksamhetsutveckling. Förvaltningens slutsats blir att möjligheten till bonus inte fungerar som den tilltänkta drivkraft som var tanken från början, och att ett bonussystem inte har tillräckligt med legitimitet i kulturlivet. Vi menar att bonus som begrepp självfallet kan dikteras och ersättas med något mer passande, men det är begreppet i sig som är syftet med motionen, vilket även framgår.

Det finns idag flera exempel på kulturutövare såsom författare och filmskapare, som inte bara försörjer sig själva, utan även skapar arbeten och genom sina berättelser marknadsför platser och länder i världen. Detta skapar i sin tur tillväxt för hela samhället och är ett framgångsrikt förhållningssätt som måste kunna spridas till fler kulturverksamheter.

Förvaltningen menar också att uppföljning av tidigare bonussystem visat att bonussystemet inte gett de incitament och effekter som syftades. Förändringar innebär ofta brister i implementeringsfasen, men det innebär inte att man ska förkasta en modell eller ett system. Istället bör man utveckla och ompröva, för att hitta en modell som fungerar och främjar syftet - ett bredare och friare kulturliv. Egenförsörjning av en verksamhet måste alltid uppmuntras. Även den administrativa hanteringen bör utvecklas, så det ska gå enkelt, smidigt och effektivt att ansöka om en Kulturbonus.